

2020

TØNDER
KOMMUNE

§16b Miljøtilladelse af husdyrbrug
Hedeagervej 3, 6270 Tønder

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	3
AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE	4
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	6
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	6
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE.....	7
1) Indretning og drift af anlæg	7
Stald og anlæg.....	7
Gødningsopbevaring og -håndtering.....	8
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	8
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	8
4) Lokalisering og landskab	8
Lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven.....	8
Afstandskrav jf. § 7 i husdyrloven.....	9
Afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven.....	9
Landskabelige hensyn	9
5) Ammoniak.....	10
Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).	10
Natura 2000-områder	10
Naturbeskyttelseslovens § 3.....	10
6) Lugt	10
7) Øvrige emissioner og gener	11
Støj vibrationer	11
Rystelser og vibrationer.....	11
Tønder Kommune vurderer:	11
Støv	11
Fluer og skadedyr	11
Til- og frakørsel	11
Lys	12
Driftsforstyrrelser og uheld	12
Kemikalier og pesticider	12
Olie og brændstof	12
Egenkontrol	12
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	13
Spildevand	13
Affald.....	13
Energiforbrug.....	13
Vandforbrug.....	13
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	13
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:.....	14
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	14
Bilag I arter	14
Bilag IV arter	14
VILKÅR	15
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	16
Gødningsopbevaring og -håndtering	16
Støj	16
Fluer og skadedyr	16
Lys	16

Driftsforstyrrelser og uheld	17
Kemikalier og pesticider	17
Olie og brændstof	17
Egenkontrol og management.....	17
Affald.....	17
Vandforbrug.....	17
HØRINGER	18
KLAGEVEJLEDNING	18

Indledning

Hedeager I/S har den 21. januar 2020 søgt om miljøtilladelse på ejendommen Hedeagervej 3, 6270 Tønder

Tilladelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen (skema nr. 214824) med tilhørende bilag.

Tilladelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Derefter er der et afsnit der indeholder et ikke-teknisk resume der beskriver konsekvenserne for mennesker og miljø. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for fuld udnyttelse af godkendelsen.

Miljøtilladelse § 16b – 2020

Ansøgningen om miljøtilladelse indsendes for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion efter de nye regler. Udover de eksisterende produktionsarealer søges der om et nyt produktionsareal til goldkøer i ungdyrstalden (BBR 2) og nye kalvehytter. Der søges også om at anvende en eksisterende plansilo til møddingsplads.

AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE

Tønder Kommune meddeler 16. april 2020 miljøtilladelse til husdyrbruget på Hedeagervej 3, 6270 Tønder med de stillede vilkår.

Tilladelsen er meddelt jf. § 16b i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³.

Produktionsareal:

1804 m² produktionsareal spaltegulv med kanal bagskyl eller ringkanal til malkekøer, kvier og stude.

400 m² dybstrøelse til alle typer kvæg.

100 m² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude.

364 m² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.).

Gødningsareal

940 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

200 m² gødningsareal til fast husdyrgødning fra kvæg, heste, får og geder

Projekterede anlæg:

Ingen nye anlæg.

Dispensation

Udvidelse af produktionsarealet i ungdyrstalden

Udvidelsen af produktionsarealet i ungdyrstalden medfører forøget forurening og afstandskravene i Husdyrlovens § 8 fra ungdyrstalden til stuehus, boring i gårdsplads og naboskel er ikke overholdt. Dermed søges om dispensation for afstandskravene.

- Naboskellet er et skel til en nedlagt jernbane. Derfor vil fravigelse af kravet på 30 m ikke have nogen betydning.
- Boringen er placeret midt i gårdspladsen, hvor der ikke håndteres forurenende stoffer. Derfor vil fravigelse af kravet på 25 m ikke have nogen betydning.
- Eventuelle gener som følge af at afstandskravet til stuehus ikke overholdes vurderes kun at genere ansøger.

På baggrund af ovenstående meddeler Tønder Kommune dispensation til afstandskravene jf. § 9 i Husdyrloven

Tilladelsen bygger på ansøgning nr. 214824 version 1 indsendt via husdyrgodkendelse.dk.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vejledning sidst i tilladelsen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 01-05-2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 1261 af 29-11-2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 760 af 30-07-2019 om miljøregulering af dyrehold og opbevaring og anvendelse af gødning

Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder

Kvalitetssikring:
Per Henriksen
Miljømedarbejder

MILJØTEKNI SK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1)Bedriftsoplysninger:
Hedeagervej 3 – Hedeager I/S
Ejendomsnr. : 5500014500
CVR: 26312310
CHR: 50070

2)Kontaktoplysninger:
Hans og Peter Banke Michelsen
Hedeagervej 3, 6270 Tønder
Mobil: 51272888
E-mail: hedeageris@yahoo.dk

3)Rådgiver:
Anne Lausten Hansen – LandboSyd
Tlf.: 20213138
E-mail: alh@landbosyd.dk

4)Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte
Ingen

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1) Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabel.

Figur: Placering af stald og gødningsanlæg

Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype
Kostald (BBR 8)	1996 m ²	1147 m ² sengestald med spalter(kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude
		100 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude
Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	1886 m ²	657 m ² sengestald med spalter(kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude
		400 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg
		20 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)
Kalvehytter (1)	112 m ²	85 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)
Kalvehytter (2)	55 m ²	24 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)
Kalvehytter (3) (Møddingsplads)	256 m ²	200 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)
Kalvehytter (4)	49 m ²	35 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)

Opbevaringslagre	Lagertype/gødningstype	Areal m ²
Gyllebeholder (GB1) 1740 m ³	Flydende	424 m ²
Gyllebeholder (GB2) 2000 m ³	Flydende	516 m ²
Mødding 256 m ²	Fast gødning fra kvæg, heste, får og geder	200 m ²

Tabel: Ansøgt drift

Nudrift og 8 års drift er ens og fremgår af ansøgers beskrivelse af husdyrbruget – se bilag 1. En opgørelse og beskrivelse af produktionsarealerne fremgår også af bilag 1.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Det fremgår af ansøgers kapacitetsberegning at der er kapacitet til opbevaring af gylle og dybstrøelse.

Tønder Kommune vurderer, at udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at der er redegjort tilstrækkeligt for de bygningsmæssige ændringer.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger er der ingen forbindelse til andre husdyrbrug.

4) Lokalisering og landskab

Lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for følgende afstande:

Afstand til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstandskrav
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m
Nærmeste nabobeboelse	50 m

Tabel 5: Afstand fra staldanlæg til nærmeste naboer og byzone mv.

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt.

Afstandskrav jf. § 7 i husdyrloven

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbruger ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end 10 m til eller helt eller delvis inden for kategori 1 og 2 natur:

Afstand til nærmeste ammoniakfølsomme natur	Afstandskrav
Kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m
Kategori 2 (ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m

Tabel 6: Afstand fra staldanlæg til nærmeste kategori 1 og 2 natur

Afstandskravene i husdyrlovens § 7 er overholdt.

Afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for følgende afstande:

Afstand fra anlæg	Afstandskrav
Vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.	25 m*
Vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer, jf. dog stk. 2. Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning må endvidere ikke etableres inden for en afstand af 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m ²	15 m (dog 100 m ved gyllebeholder)
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m
Beboelse på samme ejendom	15 m*
Naboskel	30 m*

Tabel 7: Afstande jf. §8.

Afstandskravene fra ungdyrstalden til stuehuset, naboskellet mod nord og til boringen i gårdspladsen er ikke overholdt. Dispensation for afstandskravene fremgår af afgørelse om miljøtilladelse på side 4.

Der er meddelt dispensation til de afstandskrav i husdyrlovens § 8 der ikke er overholdt.

Landskabelige hensyn

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Da der ikke etableres nye bygninger og kun laves indvendige ændringer af det eksisterende anlæg, har udvidelsen ingen indflydelse på de landskabelige værdier.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur ligger mere end 4 km fra husdyrbruget og vil derfor ikke modtage mængder af ammoniak der overstiger den nedre grænse på 0,2 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 1,2 km mod øst.

Beregningen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,2 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 3 natur er en mose ca. 1 km mod nord.

Beregningen viser at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet på 1 kg N/ha/år.

På baggrund af ovenstående beregninger mv. er beskyttelsesniveauet for ammoniakfølsom natur overholdt.

Natura 2000-områder

Nærmeste natura 2000-område er et vandløb ca. 1,7 km syd for husdyrbruget
Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,0 kg N/ha/år.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Indenfor en afstand af 300 m til husdyrbruget ligger 5 søer som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ingen af søerne vil modtage en merdeposition på over 1,0 kg. Det ansøgte projekt vurderes på den baggrund ikke at give anledning til tilstandsændringer af naturområderne.

6) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugtgenæfstanden:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret genæfstand (m)	Korrigeret genæfstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hedeagervej 8	0	FMK	90,9	90,9	114,1	Ja
 Solderupvej 36	0	NY	203,8	203,8	1577,1	Ja
 Fremtidig byzone, Jejsing	0	NY	303	303	1329,9	Ja
 Jejsing, Hostrup	0	NY	303	303	1348,8	Ja

Tabel: Lugtberegning

Beregningerne viser, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommune vurderer:

For at begrænse lugtgenerne stilles der vilkår om, at der ikke må opbevares dybstrøelse i markstak inden for 100 m fra nabobeboelser.

Under forudsætning af, at vilkåret overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj vibrationer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Vi vurderer at vilkåret er tilstrækkelige til at sikre omgivelserne mod væsentlige støjgener.

Rystelser og vibrationer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af husdyrbrugets placering vurderes rystelser og vibrationer ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne.

Støv

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om hygiejniveau og bekæmpelse så risiko for tilhold af skadedyr reduceres.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune vurderer, at husdyrbruget i forbindelse med udvidelsen har taget tilstrækkelige hensyn til omkringboende og miljøet, således at

transporterne ikke er til væsentlig gene for omgivelserne eller udgør en unødigt risiko for miljøet.

Lys

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Vi vurderer, at der med det stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Det fremgår af ansøgningen at der er afløb til drænsystemet/overfladevand i umiddelbart tilknytning til ensilagesiloer og gyllebeholder mv. Det vurderes at disse afløb skal sløjfes fordi risikoen for afledning af forurenende stoffer til overfladevand via disse afløb er for stor. Der stilles derfor vilkår om at afløbene skal ledes til opsamlingsbeholder eller at de skal sløjfes.

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den daglige drift stilles der vilkår til opsyn ved gyllepumpning og vilkår om at tagnedsløbsbrønde skal sikres så gylle mv. ikke kan afledes til drænsystemet ved uheld. Vi vurderer dermed, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om at kemikalier opbevares indendørs på fast og tæt bund uden afløb.

På baggrund af ansøgers oplysninger og det stillede vilkår vurderes det at husdyrbruget opbevarer kemikalier og pesticider forsvarligt.

Olie og brændstof

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Opbevaring af olie og brændstof reguleres af olietanksbekendtgørelsen, der i høj grad sikrer mod forurening. For at undgå olieforurening, er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkeme-kanisme og at brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om egenkontrol på ejendommen.

Tønder Kommune vurderer, at der anvendes godt landmandsskab med hensyn til management.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Det fremgår af ansøgningen at der er afløb til drænsystemet/overfladevand i umiddelbart tilknytning til ensilagesiloer og gyllebeholder mv. Det vurderes at disse afløb skal sløjfes fordi risikoen for afledning af forurenende stoffer til overfladevand via disse afløb er meget stor. Der stilles derfor vilkår om at afløbene skal ledes til opsamlingsbeholder eller at de skal sløjfes.

På baggrund af det stillede vilkår og ansøgers oplysninger vurderes det at husdyrbrugets opbevaring og håndtering af spildevand er forsvarlig.

Affald

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Under forudsætning af, at affald bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om at energiforbruget og forbruget af dieselolie skal registreres.

Tønder Kommune vurderer, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Hovedparten af vandforbruget på ejendommen er drikkevand til dyrene. For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer. Af samme årsag stilles der vilkår til, at der skal føres driftsjournal over vandforbruget. Tønder Kommune vurderer, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 3266 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget bliver 3266 kg N/år.

Gulvene i de eksisterende stalde er indrettet så BAT er overholdt og udvidelsen af produktionsarealer i ungdyrstalden indrettes med dybstrøelse.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund at BAT er overholdt.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:

Tønder Kommune vurderer:

Da ejendommen ligger ca. 5 km fra den dansk-tyske grænse vurderer vi, at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde ligger ca. 4 km mod syd. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet på Hedeagervej 3 ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

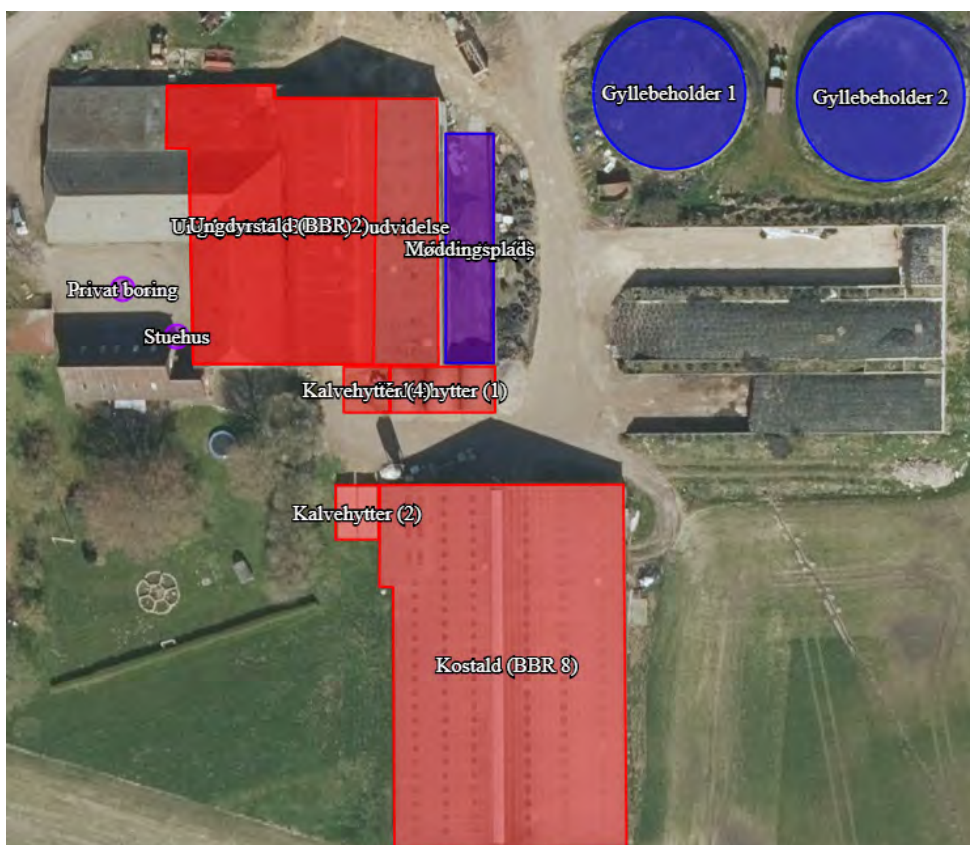
Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR

Når tilladelsen meddeles skal vilkårene overholdes. Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Det tilladte produktionsareal må maksimalt være som angivet i nedenstående tabel. Staldsystem og dyretypen skal være som angivet i tabellen (placering fremgår af figuren med situationsplan under tabellen).

Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal, staldsystem og dyretype	
Kostald (BBR 8)	1996 m ²	1147 m ² sengestald med spalter(kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude	
		100 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude	
Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	1886 m ²	657 m ² sengestald med spalter(kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude	
		400 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg	
		20 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)	
Kalvehytter (1)	112 m ²	85 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)	
Kalvehytter (2)	55 m ²	24 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)	
Kalvehytter (3) (Møddingsplads)	256 m ²	200 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)	
Kalvehytter (4)	49 m ²	35 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)	
Opbevaringslagre		Lagertype/gødningstype	Areal m ²
Gyllebeholder (GB1) 1740 m ³		Flydende	424 m ²
Gyllebeholder (GB2) 2000 m ³		Flydende	516 m ²
Mødding 256 m ²		Fast gødning fra kvæg, heste, får og geder	200 m ²

Figur: Situationsplan

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøtilladelsen.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Gødningsopbevaring og -håndtering

3. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
4. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
5. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Støj

6. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværldi	22-07	-	55

Tabel: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Fluer og skadedyr

7. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
8. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

9. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

10. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 15 m fra gyllebeholderne, skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle til drænsystemet.
11. Afløb 1, 2 og 3 - som i nudrift ledes til drænsystemet - skal sløjfes. Alternativt skal afløbene kobles til en opsamlingsbeholder. Arbejderne skal være udført senest 1. september 2020. Afløbene fremgår af nedenstående figur:

Kemikalier og pesticider

12. Kemikalier skal opbevares indendørs, hvor underlaget har fast bund og er uden afløb.

Olie og brændstof

13. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
14. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Egenkontrol og management

15. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
  - Forbrug af el, vand og brændstof (dieselolie).

Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Affald

16. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Vandforbrug

17. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

HØRINGER

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 307 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugs og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af disse naboer.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest torsdag den 14. maj 2020.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Ansøgning om § 16b miljøtilladelse

Hedeagervej 3

6270 Tønder

Ansøgning om udvidelse i eksisterende stald og nye
kalvehytter

Skema 214824 i Husdyrgodkendelse.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5)

Ansøger og ejer	Hedeager I/S v. Hans og Peter Banke Michelsen Hedeagervej 3 6270 Tønder e-mail: hedeageris@yahoo.dk
Husdyrbrugets adresse	Hedeagervej 3 6270 Tønder
CVR-nummer	26312310
CHR-nummer	50070
Kommune	Tønder Kommune
Ejendomsnummer	5500014500
Matrikel-nr.	Matrikel: 137b, 139, 142, 151, 159, 196, 618, 622 - Jejsing, Hostrup Matrikel: 187, 239, 269, 282, 283, 284, 285 - Solderup, Hostrup
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	214824
Konsulent	Anne Lausten Hansen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: alh@landbosyd.dk Tlf.: 20213138

Forord / læsevejledning

Dette dokument beskriver det ansøgte projekt på Hedeagervej 3, 6270 Tønder. Ansøgningen indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte og de potentielle miljøpåvirkninger.

Ansøgningen dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹. De angivne parenteser med bogstaver og tal i overskrifterne henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Sammen med denne ansøgning med tilhørende bilag, er der til kommunens behandling af ansøgningen indsendt en opgørelse af produktionsarealer og en kapacitetsberegning. Endvidere genereres en pdf af ansøgningsskema 214824.

Miljøansøgningen er udarbejdet på baggrund af oplysninger og staldskitser modtaget fra Hans og Peter Banke Michelsen som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

---

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 718 af 08/07/2019

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5)	1
Forord / læsevejledning	2
1. Indledning	4
2. Husdyrbruget og det ansøgte	5
2.1 <i>Indretning og drift af anlægget (B1, B5)</i>	5
2.1.1 <i>Produktionsarealer</i>	5
2.1.2 <i>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning</i>	8
2.1.3 <i>Drift af anlægget</i>	9
2.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a)</i>	10
2.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)</i>	10
2.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed (B4)</i>	10
2.5 <i>Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)</i>	13
2.6 <i>Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)</i>	18
2.7 <i>Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)</i>	19
2.7.1 <i>Støj (B7, D1b)</i>	19
2.7.2 <i>Rystelser og vibrationer (B7, D1b)</i>	19
2.7.3 <i>Støv (B7, D1b)</i>	19
2.7.4 <i>Lys (B7, D1b)</i>	20
2.7.5 <i>Skadedyr (B7)</i>	20
2.7.6 <i>Transporter (B7)</i>	20
2.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b)</i>	22
2.8.1 <i>Døde dyr (B8)</i>	22
2.8.2 <i>Affald (B8)</i>	22
2.8.3 <i>Olie- og kemikalier (B7 og B8)</i>	23
2.8.4 <i>Råvarer (B7)</i>	23
2.8.5 <i>Energiforbrug (B8)</i>	23
2.8.6 <i>Vandforbrug (B8)</i>	24
2.8.7 <i>Spildevand og restvand (B8)</i>	24
2.9 <i>Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)</i>	25
2.10 <i>BAT-Ammoniakemission (B9, C2)</i>	25
2.11 <i>Forslag til egenkontrol (B7)</i>	26
2.12 <i>Grænseoverskridende virkninger (B10)</i>	26
3. Konklusion	26
4. Bilag	26

1. Indledning

Denne rapport beskriver husdyrproduktionen på Hedeagervej 3, 6270 Tønder, som består af en konventionel malkekvægsbesætning.

Ansøgningen om miljøtilladelse indsendes for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion efter de nye regler. Udover de eksisterende produktionsarealer søges der om et nyt produktionsareal til goldkøer i ungdyrstalden (BBR 2) og nye kalvehytter. Der søges også at anvende en eksisterende plansilo til møddingsplads.

Tilladelsen anses nødvendig for ejendommens drift, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Fri produktion på staldenes produktionsarealer og de nye produktionsarealer til goldkøer og kalve gør det nemmere, at udnytte staldanlægget optimalt. Ansøgningen er derfor erhvervsmæssigt nødvendig.

Beskyttelsesniveauerne for lugt til naboer og for ammoniak til nærliggende natur er overholdt. Husdyrbruget lever også op til BAT-kravet i forhold til den totale ammoniakemission.

Ungdyrstalden overholder ikke afstandskravene jf. § 8 til stuehuset, naboskellet mod nord (naboskel (1)) og til boringen i gårdspladsen. Da der med denne ansøgning søges om en udvidelse af produktionsarealet i ungdyrstalden, øges forureningen fra denne stald. Der søges derfor om dispensation for afstandskravene til stuehuset, naboskel og til boringen.

2. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

2.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5)

Placering af det eksisterende staldanlæg, opbevaringsanlæg og øvrige bygninger fremgår af oversigtskortet i Bilag 1 samt af Figur 1.

Staldanlægget består af en ældre ungdyrstald (BBR 2) samt en kostald (BBR 8) der er bygget i år 2003. Der er ikke bygget nyt siden. Den eneste ændring siden 2003 er at der er opstillet nogle kalvehytter.

2.1.1 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for før og efter situationen for husdyrbruget. Der skal desuden foretages beregninger for husdyrproduktionen for 8 år siden. Derfor skal 8 årsdriften og nudriften fastsættes.

Opgørelse af produktionsarealerne i staldene er baseret på staldtegninger foretaget af ansøger i november 2019 (bilag 2 og 3). Derudover er et excel-ark hvor arealerne er opgjort indsendt sammen med ansøgningen.

8-årsdrift og nudrift

Den lovlige drift på husdyrbruget for nuværende (nudrift) og for 8 år siden (8-årsdrift) tager afsæt i en VVM-screening fra 2001. Det tilladte dyrehold er 150 malkekøer, stor race og 150 kvier (0-28 mdr.).

Der er for nuværende opsat nogle kalvehytter ved ungdyrstalden og nogle ved siden af kostalden. Kalvehytterne ved ungdyrstalden (benævnt Kalvehytter (1) i husdyrgodkendelse.dk) er jf. luftfoto opsat før år 2008, og er dermed mere end 8 år gamle. Kalvehytterne fremgår af BBR oplysningerne for ejendommen. Disse kalvehytter indgår dermed både i 8-års driften og nudriften.

Kalvehytterne ved kostalden (benævnt Kalvehytter (2) i husdyrgodkendelse.dk) er jf. luftfoto opsat efter år 2010. På luftfoto fra år 2012 står de et andet sted (den ene nord for kostalden og den anden i en plansilo) end den nuværende placering. Disse kalvehytter fremgår ikke af BBR oplysningerne. Det er lidt usikkert hvorvidt der er tilladelse til disse, det er dog ikke nævnt ved seneste tilsyn at de skulle være ulovlige. På grund af denne usikkerhed og den ændrede placering er det valgt at lave en worst-case beregning hvor kalvehytter (2) ikke indgår i nudriften eller 8-års driften.

Produktionsarealerne for 8 års driften og nudriften fremgår af Tabel 1.

Ansøgt drift

Produktionsarealerne i ansøgt drift fremgår også af Tabel 1. Kalvehytter (2) er sat ind i ansøgt drift som et nyt produktionsareal jf. kommentaren i forrige afsnit.

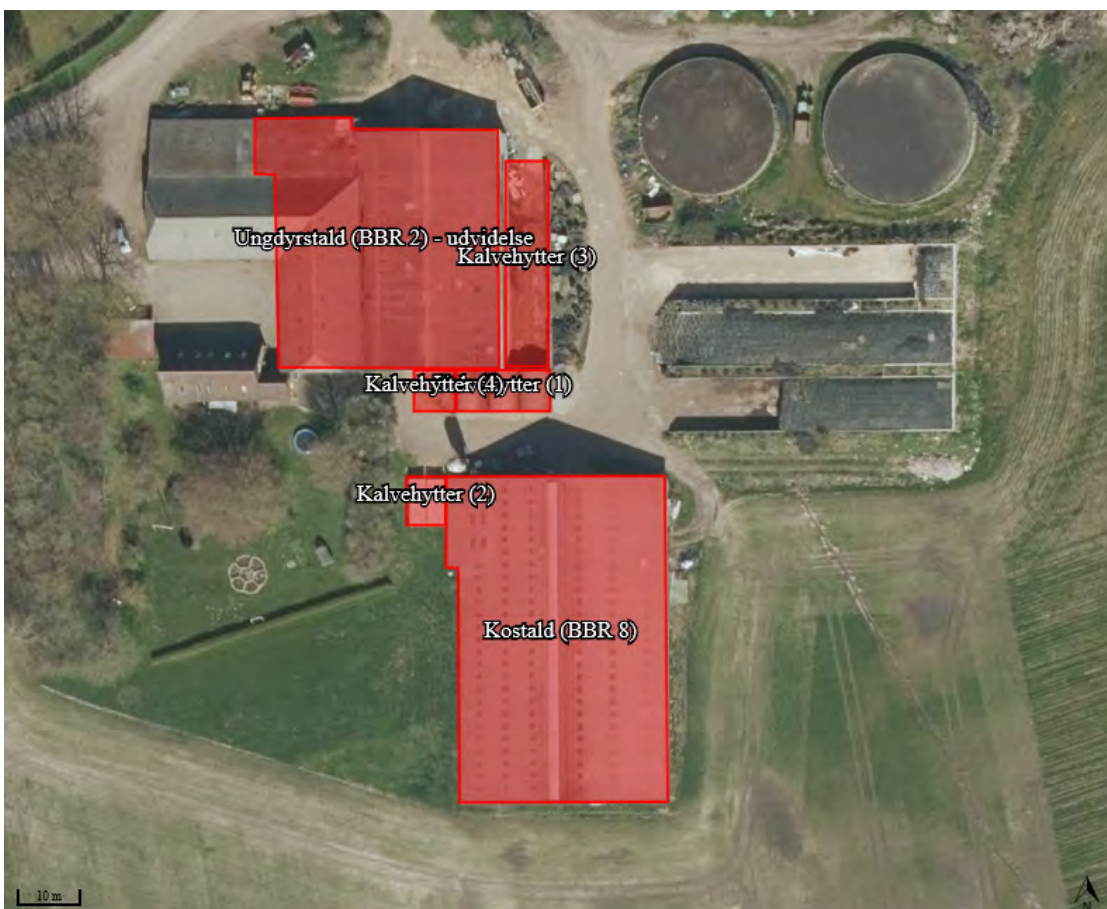
I ansøgt drift søges der om et nyt produktionsareal på 400 m² til goldkøer i den del af ungdyrstalden hvor der i dag er foderopbevaring. Arealet er søgt som Flex-typen "Alle kvæg, dybstrøelse" for at give ansøger størst mulig fleksibilitet.

Derudover søges der om et produktionsareal på 200 m² til kalvehytter (3) i plansiloen der ligger lige ved siden af ungdyrstalden og 35 m² til kalvehytter (4) ved siden af de eksisterende kalvehytter (1).

Det forventede fremtidige dyrehold er ca. 170 årskøer og 170 opdræt.

Tabel 1: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kostald (BBR 8)	1996	Naturlig ventilation	3 m	(#245467) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	100
				(#226254) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1147
Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	1593	Naturlig ventilation	3 m	(#245471) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	20
				(#245470) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	657
				(#245259) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	400
Kalvehytter (1)	112	Naturlig ventilation	3 m	(#245480) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	85
Kalvehytter (2)	55	Naturlig ventilation	3 m	(#246660) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	24
Kalvehytter (3)	256	Naturlig ventilation	3 m	(#246661) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
Kalvehytter (4)	35	Naturlig ventilation	3 m	(#253646) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	35
Sum						2668
Nudrift						
Kostald (BBR 8)	1996	Naturlig ventilation	3 m	(#245474) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1147
				(#245472) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	100
Ungdyrstald (BBR 2)	1202	Naturlig ventilation	3 m	(#245478) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	657
				(#245476) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	20
Kalvehytter (1)	112	Naturlig ventilation	3 m	(#246582) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	85
Sum						2009
8 års drift						
Kostald (BBR 8)	1996	Naturlig ventilation	3 m	(#245475) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1147
				(#245473) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	100
Ungdyrstald (BBR 2)	1202	Naturlig ventilation	3 m	(#245479) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	657
				(#245477) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	20
Kalvehytter (1)	112	Naturlig ventilation	3 m	(#246583) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	85
Sum						2009

Figur 1: Husdyrbrugets staldsanlæg i 8-årsdrift og nudrift (øverste) og i ansøgt drift (nederst). Foto: husdyrgodkendelse.dk

2.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af Figur 2 og Tabel 2. De eksisterende opbevaringsanlæg består af to gyllebeholdere etableret i år 1994 og 2002 og med et volumen på hhv. 1.740 m³ og 2.000 m³. Gyllebeholderne indgår dermed i alle tre drifter. Der søges med denne ansøgning om at anvende plansiloen ved ungdyrstalden som møddingsplads.

I kostalden og ungdyrstalden udsluses gyllen fra sengeafsnittene ca. hver 14. dag. Dybstrøelsen fra køer og kvier i kostalden og ungdyrstalden udmuges hver 3.-4. måned, hvorfra det køres enten i markstak eller direkte ud. Dybstrøelse fra kalve udmuges ca. hver 5. uge og lægges på møddingspladsen.

Overpumpning af gylle fra forbeholderne til gyllebeholderne overvåges. Gyllen i gyllebeholderene omrøres udelukkende forud for gylleudbringning. Udbringning af gyllen foretages af maskinstation og der anvendes en 28 m³ gyllevogn med læssekran.

Opbevaringskapaciteten på ejendommen fremgår af den vedhæftede kapacitetsberegning. På ejendommen er der opbevaring svarende til 3.740 m³ i gyllebeholderne og 1.300 m³ i gyllekanalerne. Derudover er der gylleopbevaringsaftaler på mindst 610 m³ gylle.

Med det forventede dyrehold på 170 årskøer og 170 opdræt (0-24 mdr.) er den årlige gylleproduktion 5.810 m³ om året. Fra plansiloerne og kalve- og møddingspladsen ledes der ca. 1752 m³ regnvand til gyllebeholderne. Derudover anvendes der ca. 10 m³ vaskevand på vaskepladsen.

Opbevaringskapacitet på ejendommen inkl. aftaler er dermed 9,0 måneder. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er dermed opfyldt.

Figur 2: Husdyrbrugets opbevaringsanlæg. Foto: Husdyrgodkendelse.dk

Tabel 2: Opbevaringsanlæg på husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 1	Flydende				424
Gyllebeholder 2	Flydende				516
Møddingsplads	Fast				256
Nudrift					
Gyllebeholder 1	Flydende				424
Gyllebeholder 2	Flydende				516
8 års drift					
Gyllebeholder 1	Flydende				424
Gyllebeholder 2	Flydende				516

Gødningsandele			
Lagernavn	Gødningstype	Øvrige oplysninger	Areal (m ²)
Ansøgt drift			
Møddingsplads	Kvæg, heste, får og geder		200
Nudrift - Ingen data			
8 års drift - Ingen data			

2.1.3 Drift af anlægget

Ansøger står selv for driften på ejendommen og der er ingen ansatte. Ansøger driver også selv markdriften, men har maskinstation til at stå for udbringning af gylle.

Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Gyllepumpningen overvåges og der tjekkes først om der er plads i gyllebeholderne
- Der er sundhedsrådgivning af besætningen
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagtning
- Der føres journal over medicinforbrug
- Serviceeftersyn på malkeanlæg og køletanke overholdes
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Der udføres årlig kontrol af slukningsudstyr
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for ejendommen

2.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a)

Der bygges ikke nyt på ejendommen med denne ansøgning. Udvidelsen af dyreholdet sker i eksisterende bygninger og anlæg.

2.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger driver ikke andre husdyrbrug, hvorfor husdyrbruget på Hedeagervej 3 ikke er teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre ejendomme.

2.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed (B4)

Landskab, planforhold og kulturarv

Husdyrbruget ligger i Tønder kommune lidt øst for Jejsing. Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder.

Landskabet omkring ejendommen består af en ældre moræneflade fra næstsidste istid.

Ejendommen ligger udenfor områder med udpegninger af særlige landskabelige og geologiske bevaringsværdier i kommuneplanen. Der er heller ingen udpegninger af kulturhistoriske bevaringsværdier i området, og der er ingen fortidsminder i nærheden af husdyrbruget.

Husdyrbruget ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser og udenfor indvindingsoplandene til de nærmeste vandværker.

Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste naturområder og omkringboende er beskrevet under punkt 2.5 og 2.6.

Afstandskrav

Husdyrbruglovens § 6 og § 8 fastsætter krav til minimumafstande fra husdyrbrugets anlæg til omgivelserne. Afstandskravene jf. Husdyrlovens § 6 overholdes idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- Et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- Et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- En nabobeboelse

Husdyrbrugets placering i forhold til afstandskravene i Husdyrlovens § 8 fremgår af Figur 3 og Tabel 3.

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej og beboelse på samme ejendom på 15 m. Afstandskravene til ikke-almen vandforsyningsanlæg (forsyner færre end 10 husstande) og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m. Afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til almene vandforsyningsanlæg er på 50 m.

Ungdyrstalden overholder ikke afstandskravene jf. § 8 til stuehuset, naboskellet mod nord (naboskel (1)) og til boringen i gårdspladsen. Da der med denne ansøgning søges om en udvidelse af produktionsarealet i ungdystalden, øges forureningen fra denne stald. Der søges derfor om dispensation for afstandskravene til stuehuset, naboskel og til boringen fra ungdystalden.

Afstanden fra gyllebeholderne til naboskellet (naboskel (2)) mod nord er ca. 14 m. Da der er tale om eksisterende gyllebeholdere der ikke ændres eller udvides, skal der ikke søges om dispensation for afstandskravet ved gyllebeholderene.

Figur 3: Husdyrbrugets placering i forhold til afstandskravene jf. Husdyrlovens § 8. Nærmeste vandværk og vandløb ligger udenfor kortudsnittet. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed kendes ikke. Foto: husdyrgodkendelse.dk

Tabel 3: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1. Tabellen angiver den bygning/gødningslager, der ligger tættest på punktet der refereres til i Husdyrlovens § 8. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed kendes ikke og er derfor ikke angivet (men ligger mere end 25 m væk). Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Stuehus - Beboelse på samme ejendom			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	2	-
Gødningslager	Møddingsplads	41	-

Offentlig vej - Offentlig vej og privat fællesvej			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	17	-
Gødningslager	Møddingsplads	55	-

Naboskel (1) - Naboskel			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	23	-
Gødningslager	Møddingsplads	31	-

Naboskel (2) - Naboskel			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Kalvehytter (3)	67	-
Gødningslager	Gyllebeholder 2	14	-

Privat boring - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	11	-
Gødningslager	Møddingsplads	49	-

Jejsing vandværk - Vandforsyningsanlæg (almen)			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	2117	-
Gødningslager	Møddingsplads	2156	-

Sø - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Kalvehytter (3)	129	-
Gødningslager	Gyllebeholder 2	90	-

Vandløb (1) - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	346	-
Gødningslager	Møddingsplads	387	-

Vandløb (2) - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Kostald (BBR 8)	407	-
Gødningslager	Gyllebeholder 2	392	-

Nabo - Nabobeboelse			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	52	-
Gødningslager	Møddingsplads	95	-

2.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre på Hedeagervej 3 fremgår af Tabel 4. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift 3266,2 kg N/år, med en meremission på 625,6 kg N/år i forhold til nudrift og 8-års driften.

Tabel 4: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2818,4	447,8	3266,2
Nudrift	2264,8	375,8	2640,6
8 års-drift	2264,8	375,8	2640,6

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder) eller dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter). Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen klarificerer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af Tabel 5.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget fremgår af Figur 4 og beregningerne af ammoniak til disse områder af Tabel 6. Husdyrbruget overholder kravene til ammoniakdeposition til naturområderne i nærheden. Dette er beskrevet nærmere nedenfor.

Tabel 5: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL ² (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

² Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 13/03/2019

Figur 4: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste kategori 3 og §3 naturområder. De nærmeste kategori 1 og 2 naturområder ligger udenfor kortet. Kort: husdyrgodkendelse.dk

Kategori 1 natur

Husdyrbruget på Hedeagervej 3 ligger langt fra kategori 1 natur. De nærmeste kategori 1 naturområder er en hede ved Rens som ligger ca. 6,8 km sydøst og Draved skov som ligger ca. 7,6 km nord for ejendommen.

Da naturområderne ligger så langt væk fra husdyrbruget, kan ammoniakdepositionen til naturområderne ikke beregnes, da Husdyrgodkendelse.dk ikke understøtter beregninger udover 4 km. Der er derfor heller ikke udsøgt hvorvidt der ligger andre husdyrbrug der kan give kumulation til naturområdet. Beskyttelsesniveauet til kategori 1 natur på 0,2-0,7 kg N/ha/år er dermed overholdt.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturområde er en højmosse ved Draved skov beliggende ca. 8,2 km mod nord.

Da naturområdet ligger så langt væk fra husdyrbruget, kan ammoniakdepositionen til naturområdet ikke beregnes, da Husdyrgodkendelse.dk ikke understøtter beregninger udover 4 km. Beskyttelsesniveauet til kategori 2 natur på 1 kg N/ha/år er dermed overholdt.

Kategori 3 natur

De nærmeste kategori 3 naturområder er tre moser beliggende mellem 1 – 1,5 km fra husdyrbruget (se Figur 4). Merdepositionen af ammoniak til disse tre moser er 0 kg N/ha/år.

Det mindste krav kommunen kan stille til kategori 3-natur er en merdeposition på maks. 1,0 kg N/ha/år, og dette er dermed overholdt.

Anden beskyttet natur (§3 natur)

Der er desuden foretaget depositionsregninger til en række § 3 beskyttede søer som er beliggende indenfor en afstand af 500 m fra husdyrbruget (se Figur 4). Den nærmeste sø (§3 sø mod NØ) ligger ca. 90 m nord for gyllebeholderne. Merdepositionen af ammoniak til disse søerne ligger mellem 0,0-0,8 kg N/ha/år.

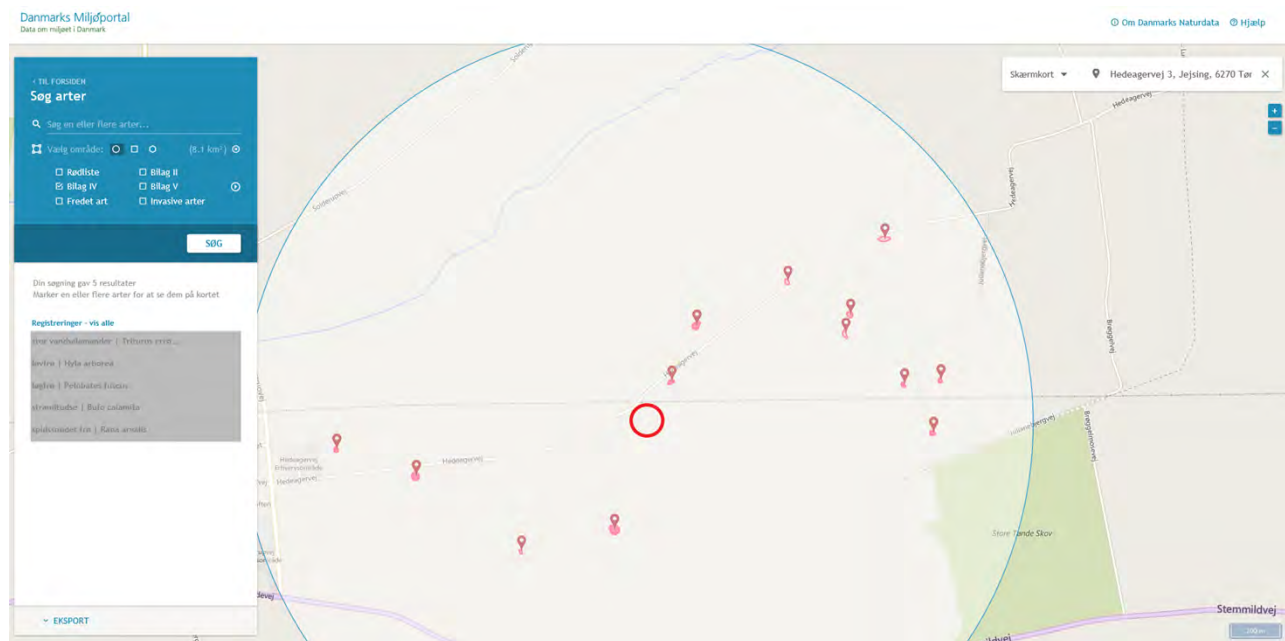
Det er en generel vurdering, at en merdeposition på under 1 kg N/ha/år ikke medfører en tilstandsændring i et §3 område. Denne ansøgning vil derfor ikke give anledning til tilstandsændring ved §3 beskyttet natur.

Bilag IV-arter

Bilag IV arter er særlig beskyttede dyrearter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

På miljøportalen er der flere registreringer af Bilag IV arter indenfor en afstand af 1,6 km fra husdyrbruget (se Figur 5). Der er registreret forekomst af stor vandsalamander, løvfrø, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø. Den nærmeste registrering er i søen (§3 sø mod NØ) ca. 90 m nord for gyllebeholderne.

Da mer-depositionen af ammoniak til naturområderne omkring husdyrbruget ikke giver anledning til en tilstandsændring (jf. afsnittet ovenfor), vurderes det at ansøgningen ikke påvirker bilag IV arter og deres potentielle levesteder negativt.

Figur 5: Registreringer af Bilag IV-arter i nærheden af husdyrbruget på Hedeagervej 3 (markeret med den røde cirkel). Kilde: Miljøportalen

Tabel 6: Ammoniakdeposition (kg N/ha/år) ved naturområder i nærheden af husdyrbruget. I tabellen fremgår total depositionen samt merdepositionen i forhold til nudriften og 8-års driften. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
K1 hede v. Rens	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Draved skov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
K2 overdrev v. Bredevad	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
K2 Overdrev v. Soldaterskov	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Højmose v. Draved skov	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Mose mod nord	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2	▼
Mose mod NØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Mose mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2	▼
§3 sø mod NNV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	0,8	▼
§3 sø mod NV	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,2	0,2	0,8	▼
§3 sø mod VNV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	0,9	▼
§3 sø mod SV	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,3	▼
§3 sø mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,5	▼
§3 sø mod SØ	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,3	1,6	▼
§3 sø mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,3	0,3	1,9	▼
§3 sø mod NØ	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,8	0,8	3,4	▼
§3 sø mod nord	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,4	0,4	1,8	▼

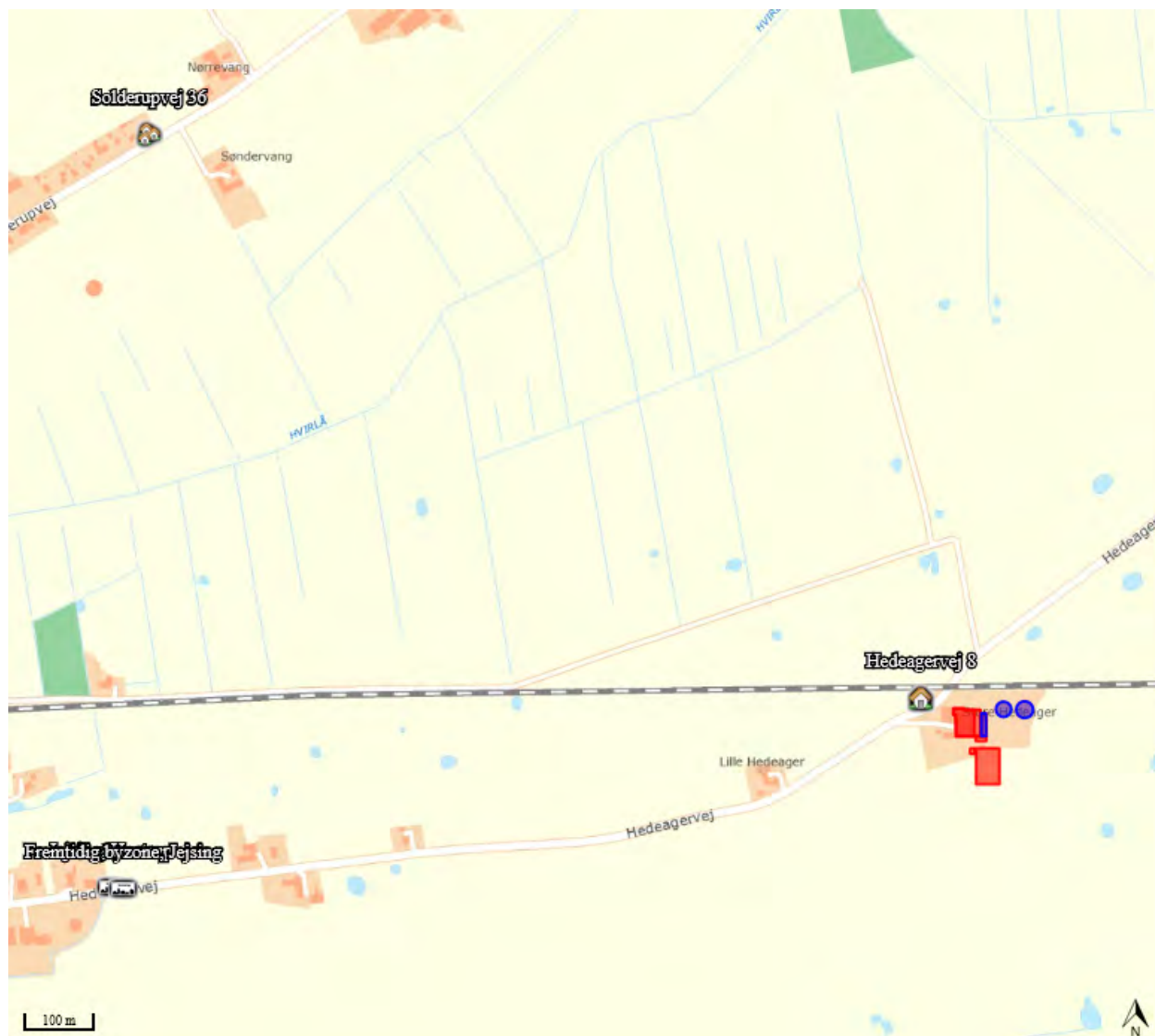
2.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)

Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste enkelt bolig (uden landbrugspligt), samlet bebyggelse og byzone fremgår af Figur 6.

Den nærmeste enkelt nabo er Hedeagervej 8 som ligger ca. 114 m husdyrbruget nordvest for husdyrbruget (vægtet gennemsnitsafstand fra alle stalde). Der er ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug ved den nærmeste nabo, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra enkeltbeboelsen.

Nærmeste samlet bebyggelse er Solderupvej 36 og den omkringliggende bebyggelse som ligger ca. 1,6 km nordvest for husdyrbruget. Nærmeste byzone er ved Jejsing som ligger ca. 1,3 km vest for husdyrbruget. Der er ikke undersøgt kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug ved samlet bebyggelse og byzone da disse områder ligger meget langt væk (mere end 120 % af geneafstanden, som er det største tillæg der kan lægges til geneafstanden ved kumulation).

De beregnede lugtgeneafstande til enkelt naboer, samlede bebyggelser og byzoner ses i Tabel 7. Geneafstandene til både enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Figur 6: Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste naboer, samlede bebyggelser og byzoner. Kort: husdyrgodkendelse.dk

Tabel 7: Beregning af lugtgenæafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Hedeagervej 8	0	FMK	90,9	90,9	114,2	Ja
Solderupvej 36	0	NY	203,8	203,8	1577,1	Ja
Fremtidig byzone, Jejsing	0	NY	303	303	1329,9	Ja
Jejsing, Hostrup	0	NY	303	303	1348,8	Ja

Konsekvenszone: 359 m

2.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)

Af øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget vil der være tale om støj, rystelser, vibrationer, støv, fluer, lysgener, skadedyr, opbevaring af døde dyr, oplag af ensilage og transport. Disse er beskrevet i de følgende afsnit.

Den nærmeste nabo på Hedeagervej 8 ligger 52 m fra ungdyrstalden og 95 m fra møddingspladsen. Ansøger oplyser at de har et godt forhold til naboen og ikke har modtaget klager.

2.7.1 Støj (B7, D1b)

På husdyrbruget vil der forekomme støjgener i forbindelse med fodring, malkning, gyllepumpning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, aflæsning af foder i plansiloer, indblæsning af foder i fodersiloer, tørring af korn i foder- og halmladen og ved transport af mælk, dyr, foder og gylle.

Støjende aktiviteter på ejendommen sker typisk i dagtimerne. De fleste støjende aktiviteter foregår enten indendørs eller på den modsatte side af ungdyrstalden i forhold til den nærmeste nabo, hvorfor ungdyrstalden skærmer for evt. støjgener ved naboen. Transporter forbi naboen vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Der sker ingen ændringer i støjkilderne fra husdyrbruget med den ansøgte udvidelse af dyrehold. Det vurderes, at husdyrbruget ikke medfører væsentlige støjgener fra naboer og at der ikke er behov for at foretage støjreducerende tiltag på ejendommen. Eventuel lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang der ikke generer naboer.

2.7.2 Rystelser og vibrationer (B7, D1b)

Rystelser og vibrationer fra husdyrbruget vil evt. kunne forekomme i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget, men vurderes at være af meget begrænset omfang.

2.7.3 Støv (B7, D1b)

Støv vil primært forekomme fra transport i forbindelse med indkørsel af foder og strøelse, udbringning af gylle og dybstrøelse og markarbejde i tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejtet efter kørsel, når der er behov for det.

Foderhåndtering sker enten indendørs, eller på den modsatte side af ungdyrstalden i forhold til den nærmeste nabo, hvorfor ungdyrstalden skærmer for evt. støvgener ved naboen. Der er desuden støvpose på fodersiloen ved kostalden, som reducerer støvgenerne.

Der sker ingen ændringer i støvkilderne fra husdyrbruget med den ansøgte udvidelse af dyrehold. Det vurderes, at husdyrbruget ikke medfører væsentlige støvgener fra naboer.

2.7.4 Lys (B7, D1b)

Placering af udvendig belysning fremgår af oversigtskortet i Bilag 1. Der er tale om halogenlamper. Lampen på den nordlige gavle af ungdyrstalden og den ene lampe ved kostalden tændes ved behov. De andre tre lamper tændes ved brug af bevægelsescensor.

Der er lys i kostalden indtil ca. kl. 19:30 og igen fra ca. kl. 5:30. Om natten er der to natlamper tændt. I ungdyrstalden er der lys indtil ca. kl. 23 og igen fra ca. kl. 5:30. Der er også natlys i ungdyrstalden.

Der sker ingen ændringer i lys fra husdyrbruget med den ansøgte udvidelse af dyrehold. Det vurderes, at lys fra husdyrbruget ikke er til gene for naboerne.

2.7.5 Skadedyr (B7)

Der foretages fluebekæmpelse ved brug af fluespray og rottebekæmpelse sker via den kommunale ordning. Opbevaring af foder sker i fodersiloer og plansiloer, og der fejles op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

2.7.6 Transporter (B7)

Transporter til og fra husdyrbruget sker via indkørslen fra Hedeagervej (se oversigtskort i Bilag 1). Antallet af tunge transportere fremgår af Tabel 8. Herudover er der kørsel med personbiler i forbindelse med det daglige arbejde med dyrene, dyrlægebesøg og andre kontroller.

Tunge transportere sker typisk i tidsrummet dagtimer på hverdage. Mælk afhentes på nuværende tidspunkt omkring kl. 11, men dette kan variere afhængigt af mejeriet. I forbindelse med høst og udbringning af gylle vil der kunne foregå transportere i aftentimerne.

Der forventes en stigning i antallet af transportere på ca. 3 % (ca. 30 ekstra kørsler) med den ansøgte ændring af dyreholdet. Stigningen i transportere skyldes flere transportere med gylle. Der forventes ikke en stigning i de andre transportere i tabellen, da de i stedet kommer med en større mængde eller tager flere dyr med per gang.

Tabel 8: Antal tunge transportere til husdyrbruget.

Tunge transportere	Nudrift ca. antal/år	Ansøgt drift ca. antal/år
Levering af tilskudsfoder (lastbil)	35	35
Indkørsel af egen korn (traktor og vogn, kapacitet 12 tons)	8	8
Indkørsel af egen ensilage (traktor og vogn, kapacitet 20 m ³)	250	250
Indkørsel af halm (traktor og vogn)	15	15
Udlevering af køer til slagting (lastbil)	17	17
Afhentning af tyrekalve (lastbil)	17	17
Afhentning af mælk (lastbil)	183	183
Afhentning af døde dyr (lastbil)	12	12
Gylleudbringning (28 tons gyllevogn)	245	249
Gylleflytning (lastbil, kapacitet 35 tons)	0	17
Udkørsel af dybstrøelse (traktor og vogn, kapacitet 10 tons)	15	24
Levering af dieselolie (lastbil)	10	10
Afhentning af erhvervsaffald (lastbil)	52	52
Levering af sække- og pallearer (lastbil)	26	26
Maksimalt i alt	ca. 885	ca. 915

2.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b)

2.8.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr opbevares på spalter og overdækket ved gyllebeholderne (se Bilag 1). Når der er registeret et dødt dyr, kontaktes DAKA, hvorefter de afhenter den efterfølgende hverdag.

2.8.2 Affald (B8)

I Tabel 9 er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder.

Der benyttes ikke mere foder, end der er behov for, og husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse, og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald. Det vurderes, at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Tønder Kommunes affaldsregulativ.

Tabel 9: Affaldshåndtering og -mængder

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år
Olie- og kemikalieaffald:				
Spraydåser	Maskinhus	Kører selv	Genbrugsplads	ca. 36
Spildolie	Maskinhus	Firma henter	Kendes ikke	ca. 150 l
Olie- og brændstoffsiltre	Maskinhus	Kører selv	Genbrugsplads	ca. 10 stk.
Traktor- og bilbatterier	Maskinhus	Kører selv	Genbrugsplads	ca. 5 stk.
Rester af bekæmpelsesmidler	Kemirum	-	-	Normal intet
Medicinrester	Dyrlæge tager med	Dyrlæge	Kendes ikke	Normal intet
Kanyler i særlig beholder	Kontor i kostald	Kører selv	Genbrugsplads	ca. 1 beholder
Batterier – alle typer	Stuehus	Kører selv	Genbrugsplads	ca. 20 stk.
Fast affald:				
Tom emballage (rent papir/pap)	Papir container	Kommunal dagrenovation	Kendes ikke	ca. 20 kg
Tom emballage (rent plast)	Plast container	Kommunal dagrenovation	Kendes ikke	ca. 20 kg
Tomme medicinglas	Container til brændbart	Kommunal dagrenovation	Kendes ikke	Ca. 100 stk.
LED-rør	Ungdyrstald	Kører selv	Genbrugsplads	Lige udskiftet
Jern og metal	Ved vaskeplads	Kører selv	Genbrugsplads	ca. 2 tons
Tomme olietromler	Maskinhus	Firma henter	Kendes ikke	ca. 2 stk.
Plast fra ensilagestakke	Container til brændbart	Kommunal dagrenovation	Kendes ikke	ca. 400 kg
Diverse brændbart	Container til brændbart	Kommunal dagrenovation	Kendes ikke	

2.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Ansøger driver markdrift fra ejendommen og sprøjter selv. Bekæmpelsesmidler opbevares i kemirummet i maskinhuset.

Der er opstillet en indendørs dieselolietank i maskinhuset. Tanken står på fast gulv uden afløb.

2.8.4 Råvarer (B7)

De væsentlige råvarer i forbindelse med en kvægbesætning er foder og vand. Der fodres med egen produceret korn og ensilage samt indkøbt tilskudsfoder. Ansøger bestræber sig på, at benytte så få foderenheder som muligt.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 3.8.6.

2.8.5 Energiforbrug (B8)

Husdyrbrugets energiforbrug i form af el og dieselolie er opgivet i Tabel 10. Der føres ikke løbende journal over energiforbruget, men forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Ansøger forventer at energiforbruget vil være uændret med det ansøgt.

På ejendommen anvendes der primært energi til malkning, nedkøling af mælk, gyllepumpning, belysning, korntørring og øvrige elektriske maskiner samt forbrug i stuehuset. Staldene har naturlig ventilation, hvorfor der ikke anvendes el til ventilationsanlæg. Der anvendes heller ikke el markvanding på ejendommens arealer. Dieselolien bruges udelukkende til markdriften.

For at spare på energien, er al belysningen i staldene udskiftet til LED-rør. Ansøger har desuden etableret et jordvarmeanlæg på ejendommen. Varmen benyttes til at opvarme stuehus.

I følge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige elforbrug ca. 670 kWh pr. årsko, dog med mulighed for store variationer. Med en forventede fremtidige produktion ca. 170 årskøer giver det et forventeligt elforbrug på 113.900 kWh baseret på normtal. Husdyrbrugets forventede elforbrug ligger dermed lidt over normen. Det må skyldes, at der dels anvendes el til korntørring og til jordvarmeanlægget, hvilket ikke indgår i normtallet. Det vurderes at husdyrbruget el-forbrug ikke ligger usædvanligt højt.

Tabel 10: Husdyrbrugets energiforbrug i nudrift og ansøgt drift

Type	Nudrift	Ansøgt drift
El	ca. 120.000 kWh	ca. 120.000 kWh
Dieselolie	ca. 12.000 l	ca. 12.000 l

2.8.6 Vandforbrug (B8)

Husdyrbruget modtager dels vand fra egen boring, som anvendes til køerne, og fra Jejsing vandværk, som anvendes til drikkevand og vask af malkeanlæg. Vandforbruget fremgår af Tabel 11. Der føres ikke løbende journal over vandforbruget, men forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Ansøger forventer at vandforbruget vil være stige ca. 10 % med den ansøgte udvidelse af dyreholdet.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af malkeanlæg, sanitære forhold samt forbrug i boligen. Der er ikke markvanding på ejendommen.

Tabel 11: Husdyrbrugets vandforbrug i nudrift og ansøgt drift. *forbruget i stuehuset er estimeret.

Type	Nudrift	Ansøgt drift
Forbrug i stalde: Drikkevand, vaskevand mv.	ca. 5.850 m ³	ca. 6.435
Forbrug i stuehus*	ca.150 m ³	ca. 150
I alt	ca. 6.000 m ³	ca. 6.585

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

I følge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug ca. 33 m³ pr. årsko (stor race) og ca. 5,7 m³ pr. opdræt (stor race). Med den forventede fremtidige produktion på 170 årskøer og 170 opdræt giver det et vandforbrug på ca. 6.579 m³. Husdyrbrugets forventede vandforbrug ligger dermed tæt på normen.

2.8.7 Spildevand og restvand (B8)

Afløbsforholdene på ejendommen fremgår af afløbsplanen i Bilag 4.

Spildevand fra husdyrproduktionen samt vand fra vaskepladsen, møddingspladsen og plansiloerne ledes til gyllebeholdere. Tagvand fra bygningerne ledes til en hoveddrænledning og videre til vandløb. Sanitært spildevand fra stuehus afledes til septiktank.

2.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet i afsnittene 2.7 -2.8.

De største ulykker der kan forekomme på ejendommen, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle, olie eller kemikalier. Stalde, gyllekanaler og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af ejendommens gylle (9,0 måneder jf. den indsendte kapacitetsberegning). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ud fra et højdekort ses det, at terrænet ved gyllebeholderne skråner mod nord-nordøst og at der er en lavning der løber langs togskinnerne der løber lige nord for gyllebeholderne. Hvis der skulle ske et udslip af gylle vil gyllen løbe ned i denne lavning og vil derfor ikke sprede sig særligt langt og vil ikke kunne løbe i søen nord for gyllebeholderne.

Ved et evt. brud på en gyllebeholder vil ansøger hurtigst muligt kontakte miljømyndighederne (ved større udslip ringes 1-1-2) samt kontakte maskinstationen for hjælp til at fjerne gyllen.

Olietanken og kemirummet på ejendommen findes i maskinhuset. Ved at evt. udslip af olie eller kemikalier vil ansøger hurtigst muligt kontakte miljømyndighederne (ved større udslip ringes 1-1-2) og forsøge at opsuge væsken med halm.

2.10 BAT-Ammoniakemission (B9, C2)

BAT-niveauet for husdyrbruget beregnes i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår af Tabel 12.

Forudsætningen for BAT-beregning tager afsæt i, at der foreligger en tilladelse på de eksisterende staldafsnit fra før 2007. BAT-beregningen er dermed baseret på forudsætningerne at alle de eksisterende staldafsnit er "Eksisterende staldafsnit" som det fremgår af Tabel 13. Udvidelsen i ungdyrstalden og de nye kalveytter er sat ind som "nyt staldafsnit".

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3266 kg NH₃-N/år, og ammoniakemissionen er på 3266 kg NH₃-N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt.

Tabel 12: Samlet BAT-beregning for ammoniakemission fra husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2818	448	3266
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2818	448	3266
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 13: Forudsætning for BAT-beregningen (ny eller eksisterende stald). Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kostald (BBR 8)	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit	0,89	1,16
Kostald (BBR 8)	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit	0,89	1,16
Ungdyrstald (BBR 2) - udvidelse	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Kalvehytter (1)	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Kalvehytter (2)	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Kalvehytter (3)	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Kalvehytter (4)	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

2.11 Forslag til egenkontrol (B7)

Der leves op til BAT ved staldsystemerne i de eksisterende og nye stalde og der anvendes derfor ingen teknologi som kræver egenkontrol. Der forslås derfor ingen vilkår for egenkontrol.

2.12 Grænseoverskridende virkninger (B10)

Husdyrbruget på Hedeagervej 3 ligger ca. 5 km fra den dansk-tyske grænse og ca. 950 m fra nærmeste kommunegrænse (Aabenraa kommune).

3. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget på Hedeagervej 3 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for ejendommen fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

4. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

Bilag 2: Staldtegning over kostalden

Bilag 3: Produktionsarealer i ungdyrstalden

Bilag 4: Afløbsplan